

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 11

*Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Правова держава: досвід, можливості,
механізми формування в сучасній Україні”,
м. Київ, МАУП, 24 квітня 2014 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 5 від 28.05.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
Ф. М. Медвідь, канд. філос. наук, проф.
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 11: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Правова держава: досвід, можливості, механізми формування в сучасній Україні”, м. Київ, 24 квіт. 2014 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2014. — 362 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Шконда В. В.

Правова культура як детермінанта
правової держави 7

Шилов Ю. О.

Генезис права й держави у світлі
історії православної державності
слов'ян..... 10

Підналий В. Л.

Актуальні проблеми філософії права .. 13

Пригунов П. Я.

Основні напрями та механізми
реформування правоохоронних
органів України 16

Юлдашев А. Х.

Концепція реформування
местної влади..... 19

Заросило В. О.

Щодо зміни системи охорони
громадського порядку
та громадської безпеки в Україні 27

Недюха М. П.

Корупція як соціально-правова
категорія..... 34

Калашнікова Л. Є., Лисак Х. Є.,

Рильцев Є. В.
Психосоціальні основи
людини свідомої..... 39

Александров Ю. В.

Щодо інституту індивідуальної
амністії..... 43

Алієва-Барановська В. М.

Проблеми нормативно-правового
регулювання ЗЕД суб'єктів
господарювання в умовах
трансформаційних перетворень 45

Бандурка А. С.

Кібербулінг – новітня загроза
інформаційній безпеці особи 49

Бірдул Л. В.

Нормативно-правова база
управління персоналом 52

Вакуліч Т. М.

Ціннісний потенціал сім'ї
як фактор національної безпеки 56

Вакуліч Т. М., Карачевська О. Л.

Віктимність жінки як прояв
залежної поведінки..... 63

Выровой В. И.

Духовність в контексте
соціального управління 66

Головченко В. В.

Критерії розмежування правових
актів за ознаками їх
нормативності..... 70

Головченко В. В., Головченко О. В.

Медична етика як потенційне
джерело права..... 75

Гольцов А. Г.

Сучасний світовий порядок:
міжнародно-правові проблеми
забезпечення..... 80

Колпаков В. М.

Самоменеджмент як фактор
формування управлінської еліти..... 84

Комаров В. А.

Соціальна справедливість
і пенсійне забезпечення в Україні 89

Костенко І. В.

Особливості використання
персональних даних в процесі
інформаційно-правового забезпечення
діяльності правоохоронних органів 94

Костенко І. В., Лужецький Р. Л.

Проблеми насильства в сім'ї
і заходи протидії такому
насильству дільничним інспектором
міліції..... 96

Костюк Т. О.

Формування державного апарату
України в умовах становлення
правової держави99

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА

Становлення і розвиток української державності, вип. 11, с. 13–15

Проблема правової компетентності сучасного юриста — одна з найгостріших практичних проблем сучасності. Україні потрібні юристи нового покоління, здатні на виконання завдань, які стоять перед сучасним суспільством, що підвищує науковий інтерес щодо досліджуваної проблеми формування правової компетенції юриста.

Значну роль у формуванні правової компетенції юриста відіграє філософія права, творчий підхід до знання теорії права, оскільки право — це частина суспільства, в якому воно діє, а останнім часом право має надзвичайно динамічний характер. Трансформація економічних і фінансових процесів має глобальний характер, впливаючи на всі сторони соціальної діяльності. В процесі глобалізації світової економічної і фінансової системи змінюються зміст і характер економічних відносин, якісні зміни торкаються характеру і форм злочинності в галузі економіки.

Останнім часом спостерігається підвищення зацікавленість учених і практикуючих юристів до проблем економічної і фінансової злочинності, хоча існуючий Кримінальний кодекс України не передбачає економічних злочинів.

Підвищена увага до цієї проблеми може пояснюватись нашим бажанням розібратись, в якому суспільстві

ми живемо, чого бажаємо, куди прямуємо. Такий інтерес і зацікавленість з боку вчених тільки вітається, адже ніхто не може спростовувати сумнівної тезу про всезростаючу роль і значення злочинності в галузі економіки та фінансів.

Історія нашої держави свідчить, що тривалий час закон підмінювався рішеннями партії та уряду. На практиці прийняті і набрані чинності закони не застосовувались, допоки не були оголошені наказами по міністерствам і відомствам. Правовий нігілізм набув свого подальшого розвитку і зміцнення. Достатньо згадати зразки народної мудрості, що “закон, як дишло, як повернув, так і вийшло”. До цього доклали руку не лише політики, а й юристи, у тому числі і вчені. Найвідомішою і найвживанішою стала теза “дозволено все, що не заборонено”. Однак насправді кількість заборон не тільки не скорочувалась, вони почали набувати іншої форми, перетворюючись у відверті побори.

Оскільки постанов партії та уряду вже немає, а закони регламентують не всі аспекти і сфери економічних та фінансових відносин, які потребують регламентації, а бажання жити за “партійним поняттям” ввійшло в сутність діяльності багатьох управлінців, то життя створило феномен у вигляді “указного права”, коли на-

віть президент почав втручатись не у свою сферу й регулювати все, що йому бажалось.

Філософія кримінального права повинна допомогти знайти відповіді на ці питання. Що таке злочини? Чи є економічні злочини?

На сучасному етапі розвитку суспільства існують певні проблеми в теорії права, як правових норм, так і їх структур та засобів застосування. У наукових працях відомих теоретиків права створено певну систему правових норм, яка являє собою структуру вчення про форму правової норми та методи її застосування.

Історично всі проблеми кримінального права концентрувалися навколо злочину і покарання. Пізніше до цього був доданий і сам злочинець. Що карати і як карати — це відправні позиції кримінального права. Сутність кримінального права впливає з основного питання — “притягувати чи не притягувати учасника злочину до кримінальної відповідальності?” А якщо притягувати, то як? Таким чином, ми маємо розглянути проблеми про те, що повинні доказувати і як це робити.

Злочин і покарання — самі ці теми і проблеми є найбільш обговорюваними і актуальними, а саме кримінальне право часто ототожнюють в суспільній свідомості з правом загалом. Досліджуючи принципи кримінального права, юристи обґрунтовано зводять всі філософські передумови формування принципів кримінального права до справедливості.

Розглядаючи поняття “злочин” і різні точки зору дослідників, ми визначаємо твердження, що злочином є те, що передбачено в якості

такого Законом... Звідси з’явилась теза “Злочини народжують Закони”, навіть ще Апостол Павел визначив: “Де немає Закону, немає і злочину”. Так що ж з’явилося раніше: закон чи злочин? Відповіддю, на наш погляд, звичайно ж, є — злочин...

Для кого пишуться закони?

Законодавча техніка створення законів, правові норми, поняття і визначення, термінологія мають бути викладені простою, доступною для розуміння мовою, і насамперед для населення, щоб кожен знав і розумів, які діяння тягнуть за собою кримінальну відповідальність. Тобто писати треба просто, точно і зрозуміло для користувача.

Сучасний аналіз злочинів у галузі економіки і фінансів дає підстави для висновку про те, що ми маємо йти далі, а старі оцінки не повинні стримувати нас на місці, оскільки право, на думку вчених, — грандіозний, невичерпний для пізнання феномен.

Злочини в галузі економіки та фінансів — дещо умовні, не дають можливості цілком зосередитись на всіх тонкощах цього феномену, тому його слід вивчати на етапі дослідження, аналізуючи кримінальне законодавство, правозастосування і правосвідомість.

Якщо досліджувати існуючі правові норми в чинному Кримінальному кодексі України, які встановлюють кримінальну відповідальність у господарській, підприємницькій, фінансовій діяльності, та інших сферах, пов’язаних з економічною і фінансовою діяльністю, — ми побачимо, що Кримінальний кодекс “перевантажений”, деякі існуючі правові норми

виписані заплутано, чим створюють певні проблеми в їх застосуванні й не зовсім зрозумілі для користувачів, зокрема для тих, хто повинен чітко зрозуміти, де діє заборона, а де її немає.

В осмисленні творчості вчених-теоретиків права, зокрема, в дослідженні структури правових норм, цікавість викликає відокремлення таких елементів правової норми, як диспозиція, гіпотеза і санкція, а також проблема реалізації норми права, яка повинна закінчуватись досягненням мети і конкретних результатів.

Існує також певна проблема щодо наявної системи покарань за злочини у сфері економіки та фінансів.

Досить згадати відомий тезис, авторство якого приписують М. В. Ломоносову, про жорстокість законів, пом'якшених їх невиконанням.

Де ж вихід? Він, як це не дивно, давно відомий: займатися насамперед профілактикою злочинів і правопорушень. “Хороший законодавець не стільки турбується про покарання за злочини, скільки про попередження злочинів, він намагатиметься не стільки карати, скільки поліпшити звичаї”. Цей вислів належить Ш. Монтеск'є, але зміст його полягає в мудрості тисячоліть — мудрий чоловік карає не для того, щоб анулювати здійснені дії, а для того, щоб попередити майбутні”.